

บทนำ

ก. วัตถุประสงค์

โดยที่การคมนาคมทางถนนหนทางในปัจจุบันนี้ประชาชนได้ใช้รถยนต์เป็นพาหนะสัณจรไปมาติดต่อกันซึ่งกันและกันมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะมีการผลิตรถยนต์ออกจำหน่ายมากขึ้นประการหนึ่ง และเป็นเพราะการใช้ยานพาหนะรถยนต์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกรวดเร็วทันอีกประการหนึ่ง การใช้รถยนต์ของประชาชนนั้นหากไม่มีการบริหารควบคุมให้ดีมีประสิทธิภาพแล้วก็จะเกิดผลเสียหายแทนที่จะเป็นคุณประโยชน์เพราะเป็นการเกี่ยวข้องกับสาธารณสุขและความปลอดภัยของประชาชนทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานของรัฐเข้าบริหารควบคุมหรือเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์และความปลอดภัยแก่สาธารณสุข กรมตำรวจเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบจากรัฐให้มีความอำนาจและหน้าที่ในการบริหารควบคุมรถยนต์

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้จะได้ศึกษาถึงการบริหารควบคุมในหน้าที่ของกรมตำรวจและของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายดังต่อไปนี้ -

1. เพื่อทราบถึงประวัติกความเป็นมาของการบริหารควบคุมรถยนต์ในหน้าที่ของกรมตำรวจ
2. เพื่อทราบถึงการจัดแบ่งหน่วยงานของกรมตำรวจและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่การบริหารควบคุมเกี่ยวกับรถยนต์
3. เพื่อทราบถึงบรรดากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆที่ใช้อยู่ในปัจจุบันว่ามีความเหมาะสมกับภาวะสมัยเพียงใด หรือควรที่จะมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไรทั้งในกรณีที่เกี่ยวกับ"ตัวรถยนต์"และในค่าน"ตัวบุคคล"
4. เพื่อทราบถึงการบริหารงานต่างๆที่ทางราชการปฏิบัติให้แก่ประชาชนว่ามีความสะดวกรวดเร็วหรือมีเหตุขัดข้องประการใดหรือไม่
5. เพื่อเสนอแนะหาวิธีแก้ไขต่างๆที่เกิดขึ้นในการบริหารควบคุมรถยนต์ให้ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะและสังคมในปัจจุบัน

ข. ขอบเขต

การคุ้มครองป้องกันความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในหน้าที่ของตำรวจ ในทางปฏิบัตินั้นถือเป็นบริการสาธารณะซึ่งจะคงให้ความเสมอหน้ากัน ในบางครั้งการปฏิบัติดังกล่าวอาจจะขัดผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ตำรวจก็ต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและสันติสุขของสังคม ในการนี้ตำรวจได้ใช้อำนาจและหน้าที่การบริหารงานควบคุมรถยนต์เฉพาะส่วนที่ได้รับมอบหมายตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2473 ส่วนในด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับการขนส่งทางบกซึ่งเป็นสาธารณูปโภคนั้นเป็นเรื่องกิจการของกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม เป็นผู้ควบคุมตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. 2497 โดยทำการควบคุมรถยนต์ที่มีน้ำหนักบรรทุกเกินกว่า 2,000 กิโลกรัมขึ้นไป

ทั้งนี้ ขอบเขตของการศึกษาในการบริหารงานควบคุมเกี่ยวกับรถยนต์ก็จะจำกัดขอบเขตเฉพาะรถยนต์ที่ไม่อยู่ในข่ายการควบคุมของกรมการขนส่งทางบก เช่นรถยนต์ส่วนบุคคล รถแท็กซี่ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

การบริหารควบคุมรถยนต์ในหน้าที่ของกรมตำรวจมุ่งศึกษาโดยละเอียดเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ -

1. ในส่วนที่เกี่ยวกับ "ตัวรถยนต์" นับตั้งแต่ประวัติการสร้างรถยนต์ การนำรถยนต์เข้ามาเพื่อจำหน่ายหรือเพื่อการอื่นใด การจดทะเบียน การตรวจสภาพรถยนต์ การโอนหรือการแจ้งย้ายรถยนต์ไปใช้ในกรณีต่างๆ การลักขโมยรถยนต์ตลอดทั้งการปราบปราม

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับ "ตัวบุคคล" นับตั้งแต่การขออนุญาตชนิดต่างๆ การตรวจสอบความสามารถในการขับรถยนต์ วิธีการตรวจสอบขั้นต่อนต่างๆ การถอนใบอนุญาตเนื่องจากการกระทำความผิด หรือการยึดใบอนุญาตในกรณีต่างๆ เป็นต้น

3. ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย ระเบียบ กฎ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการมอบอำนาจ การกำหนดหน้าที่นายทะเบียน การกำหนดระยะเวลาต่ออายุการใช้ใบอนุญาตหรือต่อทะเบียน กำหนดจำนวนรถยนต์ในกรณีต่างๆ กำหนดน้ำหนักบรรทุกบนถนนหลวงและวิธีเรียก

เก็บภาษี การตรวจสอบและการจับกุมผู้กระทำความผิดในกรณีต่างๆ การจัดหน่วยงานของกรม
ตำรวจและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกรณี

ค. วิธีการศึกษาและหลักฐานในการเขียน

การที่จะศึกษาว่าการบริหารควบคุมรถยนต์ในหน้าที่ของกรมตำรวจเป็นอย่างไร
ไร่นั้น จะได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด (Documentary Research)
ทั้งของกรมตำรวจและของกรมการขนส่งทางบกประกอบด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้องจากแฟ้มเอกสาร
ของทางราชการที่เปิดเผยได้ หนังสือและเอกสารต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ทั้งภาษาไทยและ
ภาษาต่างประเทศเท่าที่จะค้นได้ โดยใช้วิธีแบบพรรณนา (Descriptive Method) นอกจากนี้
แล้วยังได้ศึกษาจากพฤติกรรมขององค์การ (Behavioral Organization) ว่าบุคคลใน
องค์การนั้นมีการดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างไร เช่น การให้บริการแก่ประชาชน
ผู้มาติดต่อกับส่วนราชการนั้นมีความรวดเร็วถูกต้องมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยการเฝ้าสังเกต
ติดตามเรื่องราวหรือเหตุการณ์ (Observation) ทั้งนี้ก็เพื่อจะศึกษาพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติ
งานในองค์การนั้นว่ามีแนวโน้มไปในทางใด และนอกจากนั้นยังได้ใช้วิธีสัมภาษณ์ (Interview)
เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทางด้านการควบคุมรถยนต์โดยตรง กับทั้งสัมภาษณ์ประชาชนบางคนที่ได้
มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน เพื่อทราบความคิดเห็นเป็นแนวการศึกษาอีกส่วนหนึ่ง และ
จากประสบการณ์ของผู้เขียนเองที่ได้มีโอกาสทำงานเกี่ยวกับการควบคุมรถยนต์อยู่ที่กองทะเบียน
กรมตำรวจ มารยะหนึ่งด้วย

ง. การแบ่งบทในการเขียน

ในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนได้ใช้วิธีรายงานโดยแบ่งออกเป็นบทๆ
รวมทั้งสิ้น 5 บท ซึ่งจะกล่าวโดยย่อเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาดังต่อไปนี้ -

บทที่ 1 กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการสร้างรถยนต์ การควบคุมรถยนต์
ในต่างประเทศ ประวัติการมีรถยนต์ในประเทศไทยตลอดทั้งการจัดตั้งส่วนราชการควบคุมรถ
ยนต์ของกรมตำรวจ ความหมายของคำว่า "ควบคุม" และ "รถยนต์" หน้าที่ของเจ้าพนักงานตาม

ที่กฎหมายรถยนต์มอบอำนาจให้ควบคุมยานพาหนะ แนวความคิดของส่วนราชการที่จะมีการ
โอนกองทะเบียน กรมตำรวจ ไปสังกัดกระทรวงคมนาคม เป็นต้น

บทที่ 2 กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับตัว"รถยนต์" เช่นในการจดทะเบียน
การเสียภาษีและค่าธรรมเนียม รถยนต์ที่ได้รับการยกเว้นภาษีและค่าธรรมเนียม การกำ
หนดลักษณะแผ่นป้ายเลขหมายรถยนต์ชนิดต่างๆ การตรวจสอบสภาพรถยนต์ การโอนและ
การแจ้งย้ายรถยนต์ไปใช้ต่างท้องถิ่น การกำหนดจำนวนรถรับจ้าง(รถแท็กซี่)ในจังหวัดพระ
นครธนบุรีและในจังหวัดอื่น การกระทำความผิดตามกฎหมายรถยนต์ การปราบปรามผู้กระ
ทำความผิดเกี่ยวกับรถยนต์ การลักขโมยรถยนต์จากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยโดย
วิธีการต่างๆ เป็นต้น

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับตัว"บุคคล" เช่นในกรณีที่ออกใบอนุญาต
ขับรถชนิดต่างๆ การทดสอบความสามารถเพื่อรับใบอนุญาต การถอนใบอนุญาต การควบคุม
เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตขับ
รถยนต์ เช่นในกรณีใช้เอกสารปลอม การทำใบอนุญาตขับรถปลอม การจับกุม"นายหน้า"
หรือ"หน้าม้า"ที่หากินในบริเวณกองทะเบียน กรมตำรวจ และวิธีการไต่ใบอนุญาตปลอมจาก
นายหน้า เป็นต้น

บทที่ 4 กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนครบาล ตำรวจจราจร ตำรวจ
ทางหลวง ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมรถยนต์และตัวบุคคล เช่นการปราบปรามผู้ร้ายที่ลัก
ขโมยรถยนต์ วิธีการของผู้ร้ายที่ลักขโมยรถยนต์ การป้องกันอุบัติเหตุจากรถทางหลวง
สถิติอุบัติเหตุและการสูญเสียต่างๆ นารยาทในการขับรถและการหลบหลีกกฎหมายรถยนต์ เช่น
การละเลยต่อใบสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่าฝืนพิเศษสำหรับตำรวจได้แก่การควบคุมรถยนต์
ที่ปล่อยควันดำทำให้อากาศเสีย การประกันภัยเพื่อบุคคลที่สาม เป็นต้น

บทที่ 5 กล่าวถึงข้อเสนอแนะการบริหารราชการอันเกี่ยวกับการควบคุมตัวรถ
ยนต์และตัวบุคคล เป็นการรวมข้อเสนอมานอกจากที่ได้สรุปไว้แต่ละบทมาแล้วสมควรที่จะมีการแก้ไข
ปรับปรุงอย่างไร และน่าจะรับดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งใดก่อนและหลังเพียงใด เป็นต้น